

Netikirjariini veebruari küsimused-vastused 2026

1. **Imeline Ajalugu :** Telefoni eelkäijaks oli telegraaf, mille kaudu suheldi operaatori vahendusel. 1876. aastal patenteeris Alexander Graham Bell telefoni, mis võimaldas inimestel omavahel rääkida ilma vahendajata. Kuna kõne alustamiseks puudus kindel sõnavara, kujunes eri riikides välja oma vastamissõna, näiteks Jaapanis *moshi moshi*- ma räägin, Hispaanias *digame*- räägi minuga, Itaalias *pronto*- valmis ja Kreekas *parakalo*- ole lahke. Bell ise soovitas algselt kasutada vastamiseks üht sõna, kuid kasutusele jäi hoopis ühe teise teadlase pakutud sõna.

Millist sõna soovitas Bell kõne alustamiseks?

Milline sõna võeti lõplikult kasutusele telefonivestluse alustamiseks ja kes selle välja pakkus?

Milleks seda sõna varasemalt kasutati?

Vastus: Bell soovitas kõne alustada sõnaga ahoi

Thomas Alva Edison soovitas sõna hello. Sõna hello kasutati varasemalt teise inimese tähelepanu köitmiseks. 4p

2. **Imeline Ajalugu :** 1900. aastate paiku korraldati Ameerikas esimene etapiline võidusõit, et inimesed harjuksid rohkem autodega enda ümber. Võidusõidu aegu kontrollisid tavaliselt kohtunikud, kes tegid end nähtavaks lipu abil.

Millist lippu kohtunikud kasutasid ja mille tähiseks see lipp sai?

Kuidas neid kohtunikke inglise keeles nimetama hakati?

Vastus: Kohtunikud kasutasid must-valget ruudulist lippu, mis tähistas võistluse lõppu (finišit)

Kohtunike nimetati checker'iteks ehk ingl keeles kontrollija 3p

3. **E- kataloogist otsimine:** Leia Rikswebist sari Cursebreakers. Mitu raamatut sarja kuulub ja mis on sarja avaraamatu pealkiri? Kes on raamatute autor? Millises Raplamaa raamatukogus veel see sari leitav on?

Kasuta otsimiseks Rikswebi täpsemat otsingut: <https://raplamaa.webriks.ee/index.asp?action=135>

Otsimisel on sulle abiks õppevideo: <https://www.youtube.com/watch?v=yYPNADyIPm8>

Vastus: Cursebreakers sarja autor on Brigid Kemmerer. Sarja kuulub 3 raamatut ja avaraamatuks on "A curse so dark and lonely ". Cursebreakersi sarja saab peale Rapla raamatukogu veel lugeda Kohila raamatukogus. 4p

4. eesti keel: 5. – 6. klass:

Otsustage, kumb võõrsõna on lauses õigesti kirjutatud. Kirjutage see veatult välja.

Veatult kirjutatud sõna annab punkti. Sõna võib olla välja kirjutatud nii suure kui ka väikese tähega. 10p

1. **Perfektne**/pervhektne sooritus viis poksija finaali.
2. Arhidekt/ **arhitekt** võitis konkursi.
3. Põnevusfilmi seerija/**seeria** lõppes sel korral katastroofiga.
4. Raadios räägiti anektooti/**anekdooti** ahvidest.
5. Abiturijendid/**abituriendid** õppisid eesti keelt ajalooklassis.
6. Sellel karrikatuuril/**karikatuuril** oli kujutatud suurt karusselli.
7. Saates esines **intelligentne**/intelligentne teadlane.
8. Sain ensüklopeediast/**entsüklopeediast** teada fakte siiami kasside kohta.
9. Täna pakuti kooli sööklas boršši/**borši**.
10. Proffesorid/**professorid** esinesid televisioonis.

7. – 9. klass:

Kirjutage võõrsõnaline vaste, mis algab ette antud tähega. Võõrsõna peab olema kirjutatud veatult. **Veatult kirjutatud sõna annab punkti. Sõna võib olla välja kirjutatud nii suure kui ka väikese tähega. 10p**

1. Käsi plaksutama – a.....**Aplodeerima**
2. Kindlaks määratud kord – d...**Distsipliin**
3. Põlvkond – g.....**Generatsioon**
4. Nentima, tõsiasjana kinnitama – k.....**Konstateerima**
5. Ööriietus, magamisrõivas – p.....**Pidžaama**
6. Kaugvalgustusvahend, helgiheitja – p.....**Prožektor**
7. Kurbmäng, draamakirjanduse žanr – t.....**Tragöödia**
8. Mõrvakatse – a.....**Atentaat**
9. Pilkepilt – k.....**Karikatuur**
10. §-märk – p.....**Paragrahv**

5. **kodulugu:** See tuntud inimene tähistab 27. veebruaril oma 70. sünnipäeva. Ta sündis Raplas. Õppis Rapla Muusikakoolis klaveri erialal. Rapla Keskkooli lõpetas 1974. Keskkooli bändis Omega oli tema kanda solistiroll. Tallinna Tehnikaülikoolis õppis tööstuse ökonoomikat ja planeerimist, kuid tegutsenud on hoopis muusika alal. Kes ta on? Kirjuta ees- ja perekonnanimi!

Vastus: Anne Veski 1 p.

6. **kultuur:**

Eesti Muusikaauhinna 2026 galal pälvis ühe võidu Raplas elav muusik.

- Kuidas on tema nimi?
- Mis kategoorias ta võitis?
- Kuidas on tema teose pealkiri?

Vastus: Sten-Olle Moldau, autorilaulu album, mille pealkiri on Kehv Keha. 3 p.

Netikirjariini raamatuküsimused + kirjanik 5.-6. klass: Jaanus Vaiksoo “King nr 42”:

7. Millist eriala Jaanus Vaiksoo Eesti Pedagoogilises Instituudis õppis? Millistes kolmes ülikoolis ta end peale selle läbimist veel täiendas?

Vastus: Jaanus Vaiksoo õppis Tallinna Pedagoogilises Instituudis eesti keele ja kirjanduse eriala. Ta täiendas end Greifswaldi, Viini ja Tampere ülikoolis. 2p

8. Mis oli Jaanus Vaiksoo esimene lasteraamat?

Vastus: “Neli hommikut ja üks õhtu” 1p

9. Mis aastatel on saanud Jaanus Vaiksoo raamatud tunnustuse “Hea lasteraamat” (kolm tunnustust)? Nimeta ka raamatute pealkirjad.

Vastus: 2012- “Supipotikarneval”, 2017- “Kolm sügist”, 2019- “King nr 39” 1,5p

10. Mitu raamatut on Jaanus Vaiksoo kinga sarjas ning millise kinganumbriga on sarja esimene ja sarja viimane raamat?

Vastus: Kinga sarjas on viis raamatut. Esimene on kinganumbriga 39 ja viimane on 43. 1p

11. Aastal 2023. koostas Jaanus Vaiksoo Keskkonnaametile raamatu looma kohta, keda oli mainitud ka raamatus “King nr 42”. Mis on selle raamatu pealkiri?

Vastus: “Lendoravaraamat” 1p

12. Millise veidra tegevusega sisustas Paul koos sõpradega kauaoodatud kevadvaheaega?

Vastus: Otsis Alutaguse laanes haabade alt kollakaid lendorava pabulaid. 1p

13. Mille leiab Paul sambla seest ja kellele ning miks ta selle anda tahab?

Vastus: Väikese hõbedase südame, kaelakee ripatsi. Paul tahab selle sünnipäevakingitusena Minnale anda. 2p

14. Miks Hugo puu otsa ronis?

Vastus: Ta arvas, et teda ajab taga kamp karusid. Tegelikult oli tegu metssigadega. 1p

15. Mida või keda nägid lapsed rajakaamerast, mille nad ühele lendorava pesaga haavapuule olid kinnitanud? Mis asjaolu tegi vaatepildi eriti veidraks?

Vastus: Nad nägin inimese jalgu. Eriti veidraks tegi asja see, et rajakaamera oli 3-4 m kõrgusel, nii et see nähtud inimene justkui lendas õhus. 2p

16. Kui lapsed lähevad kontrollima puud, mille otsas on rajakaamera, siis mille leiavad nad sanglepa oksalt ja mille puu alt?

Vastus: Sanglepa oksalt rippus alla köis ja puu all oli saapajalg, number 42 jalanõu oma. 2p

17. Millise sisuga uudisnupp (pane uudise sisu kirja 1-2 lausega) paneb lapsi arvama, et hõbedast südamekujuline ripats ei olnud suvaline kaotatud ehe ja millise järelduse lapsed tegid?

Vastus: Uudises seisis, et 20. aprillil rööviti Kohtla-Järvel juveeliäri Lumehelbeke. Vargad viisid kaasa 350 000 euro väärtuses kuld- ja hõbeehteid ning uudise juures olev pilt kinnitas, et üks röövitud ehetest oli südamekujuline ripats. Lapsed tegid järelduse, et ülejäänud röövitud varandus peab olema metsa peidetud. 2p

18. Mis tegevuse käigus ja kes leiab üles varastatud ehted ja kust ta need leiab?

Vastus: Minna, kui ta kõite abil puude vahel turnib. Ehted olid haavapuu tüves olevas avases, metallkarbi sees. 2p

19. Keda kohtasid Paul ja Ats ajal, kui Minna läks politseid kutsuma? Mille eest kumbki poistest 500 euri sai?

Vastus: Kolme röövlit. Röövliid andsid kummalegi poisile raha, et nad vaikiks selle kohta, et poisid neid näinud on. 2p

20. Kelle ja mille abi Minna ja politseinikud kasutasid, et Pauli ja Atsi otsida?

Vastus: Koer Valteri, kes poiste lõhna üles võttis ja neid raba servale juhatas ning drooni abi. 2p

21. Kes tegelikult oli Pauli leitud hõbedase südame ostnud, mis looma ta oli lasknud juveeliäris sellele graveerida ja kellele plaanis kinkida?

Vastus: Zooloogiaprofessor Kristjan. Ta lasi südame graveerida lendorava ja plaanis selle kinkida Kajale, kes on tema elu armastus. 2p

Netikirjariini raamatuküsimused + kirjanik 7. - 9. klass: Helena Vikk “Enne kui sa lähed” + Heljo Mänd:

7. Mitmendat sünniaastapäeva tähistaks tänavu veebruaris tuntuid lastekirjanik Heljo Mänd ja millises Eesti linnas on kirjanik sündinud?

Vastus: 100-ndat sünniaastapäeva, sündinud Narvas 1p

8. Heljo Männilt on ilmunud üle 100 raamatu. Luulekogusid, jutustusi, muinasjutte, näidendeid jne on kirjanik kirjutatud lastele. Kas ja mida on ta kirjutanud täiskasvanutele?

Vastus: Jah, ta on kirjutanud täiskasvanutele 4 romaani, 1 luulekogu ja 1 jutukogu. 1p

9. Mis aastal anti välja Heljo Männi esimene raamat ja mis pealkirja see kandis?

Vastus: H. Männi esimene raamat oli luulekogu väikelastele „Oakene”, mis anti välja 1957. aastal. 1p

10. Heljo Mänd on andnud välja ka ühe õpiku. Millise?

Vastus: "Karu-aabits" 1p

11. Millise teenetemärgi ja mis aastal sai Heljo Mänd presidendilt?

Vastus: Valgetähe V klassi teenetemärgi 2001. aastal 1p

12. Martini juures oli pidu. Noored mängisid „Tõde või tegu” mängu. Millega Aleks Breta välja vihastas?

Vastus: Jasper küsis Aleksilt mängus, kas on tõsi, et Breta ei luba Aleksil alkoholi tarbida, mispeale Aleks teatas, et keegi teda ei kamanda ja kaanis talle ulatatud viinakokteili. Sellepeale Breta vihastas ja läks toast välja. 1p

13. Kas Aleks oli sõpradele rääkinud, miks nad Maiga tegelikult lahku läksid? Kuidas avaldas Mai tõe?

Vastus: Ei olnud. Mai esitas selle küsimuse „Tõde või tegu” mängus. Mispeale Aleks piinlikust tundes vastamata jättis ja mängust lahkus. 1p

14. Mida oli Mai oma lühikese peolooma elu jooksul õppinud?

Vastus: Peolt on parem enne lahkuda, kui märuliks läheb ja pärast 3 öösel midagi head ei juhtu. 1p

15. Miks olid Mai kätel kriimustused ja muljumisjäljed?

Vastus: Breta tungis talle kino wc-s kallale süüdistades Maid Aleksi tagasi meelitamises. 1p

16. Mai oli tulnud Joeli juurde filmi vaatama, aga Joel oli veel trennis. Kui Joel koju tuli, polnud ta üksi, vaid koos Aleksiga, kes jahmunult Maid vaatas. Kuidas Joeli õde oma venna ja Mai olukorrast välja keerutas?

Vastus: Kadri, teatas, et kuna vanemad olid „kohtingul”, palkasid nad Mai Kadrit hoidma ja seltsi pakkuma, et ta ei peaks üksi kodus olema, kui ka vend kodunt ära on. 1p

17. Millised lilled olid Mai lemmikud ja milliseid ta üldse ei armastanud?

Vastus: Lemmikud- liiliad, ei meeldi- tulp 1p

18. Joel viis Mai oma kodulinna. Kui nad õhtul pargi poole jalutasid, nägid nad eemalt noortekampa. Kes need olid ja miks Joel ei tahtnud, et teda nähtaks?

Vastus: Joeli endised sõbrad. Joel ei soovinud nendega enam suhelda, sest ilmselgelt ei olnud need noored heast seltskonnast. 1p

19. Noored mängisid Aleksi sünnipäeval „Tõde või tegu”. Jasper keerutas, pudel näitas Maile ja ta valis tegu. Mida palus Jasper tal teha? Kas Mai oli selle üle rõõmus?

Vastus: Minna Aleksiga 10 minutiks tema tuppa. Mai oli selle peale väga pahane. 1p

20. Mai, Hugo ja Erika sõbranna Kätlin suri narkootikumi üledoosi tagajärjel. Keda sõpruskond süüdistas selles, et ta müüs Kätlinile narkootikume ja julgustas teda neid proovima? Mida rääkis Maile tema vend? Kes tegelikult Kätlinile narkootikume müüs?

Vastus: Noored süüdistasid nendest aasta vanemat Karli. Mai vend Kasper oli kuulnud, et Karl visati ülikoolist välja narkootikumide müümise pärast. Tegelikult müüs aga narkootikume Kätlinile Joel. 1,5p

21. Mida arvad sina- kas Joeli ja Mai suhtega on kõik või on neil lootust? Mida teeksid sina, kui oleksid Mai?

Vastus: 1p